

DANMARK I DIGITAL FORANDRING

ANBEFALINGER TIL EN NY
IT- OG TELEPOLITIK

INDHOLD

FORORD: ANBEFALINGER TIL EN NY IT- OG TELEPOLITIK 2

1. DEN OFFENTLIGE SEKTORS DIGITALISERINGS-
POTENTIALE SKAL UODNYTTES 4

2. KONKURRENCEN PÅ BREDBÅNDSMARKEDET
SKAL STYRKES 12

3. FORBRUGERTILLIDEN OG -GENNEMSIGTIGHEDEN
PÅ TELEOMRÅDET SKAL FORBEDRES 18

ANBEFALINGER TIL EN NY IT- OG TELEPOLITIK

Højhastighedsforbindelser er en vital infrastruktur for fremtidens digitale Danmark og er i det 21. århundrede, hvad veje, broer og jernbaner var for industrisamfundet i det 20. århundrede, en forudsætning for vækst, velfærd og velstand.

Skal det lykkes at gøre Danmark til et højhastighedssamfund, skal følgende tre forudsætninger være opfyldt:

For det første skal brugen af højhastighedsbredbånd og øget digitalisering udbredes hurtigere til flere samfundsområder. Copenhagen Economics har i en rapport fra april 2010 estimeret, at en opgradering af de danske bredbåndsforbindelser fra 10 Mbit/s til 100 Mbit/s vil kunne løfte produktiviteten med 7,3 pct. og øge det danske BNP med 169 mia. kr. i 2020. Tilsvarende har EU-Kommissionen påvist en bredbåndsrelateret vækst på helt op til 6000 milliarder danske kroner på europæisk plan i perioden frem til 2015.

For det andet er en velfungerende konkurrence på bredbåndsmarkedet afgørende for at kunne skabe et levende og dynamisk højhastighedssamfund. Uden konkurrence begrænses udviklingsvejene for højhastighedssamfundet. Selv om der på det trådløse bredbåndsmarked i dag er en lang række forskellige udbydere med egne net, så er den infrastrukturbaserede konkurrence på kabelbaseret bredbånd svag i Danmark. Markedet domineres af én udbyder, som råder over de to primære bredbåndsinfrastrukturer, det gamle kobbernet og kabel-tv nettet.

For det tredje er det vigtigt, at forbrugerne tager den digitale udvikling til sig og gør brug af nye innovative tjenester. Det forudsætter helt grundlæggende, at forbrugerne har de rette it-færdigheder samt har tillid til og kan gennemskue telemarkedet. I det årlige ForbrugerForholdIndeks fra Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen har telebranchen siden 2006 ligget i bunden, når det gælder gennemsigtighed.

Telebranchen, det offentlige og andre interessenter har et fælles ansvar til at gøre forbrugerne bedre i stand til – på et oplyst grundlag – at træffe de rigtige valg.

Forudsætningerne for at skabe et højhastighedssamfund er imidlertid ikke fuldt ud til stede i dag. Det skyldes først og fremmest, at kvaliteten af de samfundsmæssige rammebetingelser i dag ikke er gode nok.

Dansk Energi har derfor udviklet en lang række policyforslag og konkrete anbefalinger til at ændre rammerne, så målsætningen om udvikling af Danmark som højhastighedssamfund kan realiseres.

Flere af forslagene kan umiddelbart realiseres, mens andre naturligt kan indgå i forhandlingerne om et kommende teleforlig og i regeringens kommende fællesoffentlige digitaliseringsstrategi for 2011-15.

DANSK ENERGIS FORSLAG FALDER I TRE KATEGORIER:

1. Den offentlige sektors digitaliseringspotentiale skal udnyttes
2. Konkurrencen på bredbåndsmarkedet skal styrkes
3. Forbrugertilliden og -gennemsigtigheden på teleområdet skal forbedres

1 DEN OFFENTLIGE SEKTORS DIGITALISERINGSPOTENTIALE SKAL UDNYTTES

En stigende digitalisering er løsningen på mange velfærdsmæssige udfordringer inden for sundheds-, ældre- og borgerserviceområderne. Sygehusene har store økonomiske udfordringer, og der er et konstant stigende antal patienter, som lægger et massivt pres på sengepladser og behandlinger. Der bliver samtidig flere ældre og færre til at tage sig af dem. Derudover er kommuner blevet sammenlagt, og den fysiske afstand fra det offentlige og ud til borgeren er blevet større.

I den digitale verden ophæves de geografiske grænser og fysiske afstande imidlertid. De muligheder skal udnyttes. Opgraderingen giver en lang række gevinster inden for digitaliseringen af navnlig sundheds-, ældre- og undervisningsområdet. En bedre digital infrastruktur forventes derudover at skabe et stort antal permanente arbejdspladser i en række forskellige erhvervssektorer.

En række undersøgelser viser, at der er store samfundsøkonomiske og sociale gevinster ved introduktion af video-baseret kommunikation i den offentlige sektor, fx inden for kommunal borgerservice, behandling af syge/kronikere og ældrepleje. Det kan for eksempel være en videokonsultation i knivskarp kvalitet med lægen gennem TV-skærmen. Tilsvarende gør sig gældende inden for undervisningsområdet.

Hvis potentialet i den offentlige sektor skal realiseres, er det vigtigt at være opmærksom på, at IT-kompetenceniveauet i den danske befolkning skal løftes. Den offentlige sektor spiller en vigtig rolle som lokomotiv for dette løft. Blandt andet gennem en intelligent styring af de kanaler, som kontakten til den offentlige sektor sker igennem.

A // DET OFFENTLIGES KOMMUNIKATIONSKANALER MED BORGERNE SKAL UDVIDES FREM MOD 2012

Når man taler om offentlige kommunikationskanaler har det historiske fokus ligget på kontakt mellem myndigheder og borgerne via telefon, breve, digitale selvbetjeningsløsninger via hjemmesider samt ved fysisk fremmøde.

Disse kommunikationskanaler er imidlertid ikke nogen, som i overvejende grad skubber til udviklingen af Danmark som højhastighedssamfund. Der er behov for yderligere kommunikationskanaler.

Udviklingen går i retning af, at tv og internet smelter sammen. Dette åbner op for, at tv'et bliver en kommunikationsplatform, hvor igennem man visuelt kan interagere med andre i højopløselig lyd, tekst og billeder. Dermed får man overført fordelene ved en række af de analoge kommunikationsformer i den digitale verden (herunder navnlig personlig øjenkontakt).

Navnlig kommunerne spiller en central rolle i kontakten med borgerne, og derfor er det vigtigt, at kommunerne tilpasser sig den digitale udvikling blandt andet igennem en målrettet kanalpolitik.

Dansk Energi foreslår, at alle kommuner inden 2012 har etableret en flerstrengt kanalpolitik, som også omfatter tv-baseret to-vejskommunikation. Dette vil ikke mindst skubbe på udviklingen af behovet for højhastighedsinfrastruktur, men har også et betydeligt effektiviseringspotentiale for samfundet. Derudover skal kommunerne mere aktivt end i dag begrænse adgangen via analoge kanaler mod til gengæld at udvide kanaladgangen på andre områder, eksempelvis tv-baseret to-vejskommunikation.

B // LANDSDÆKKENDE UDRULNING AF VIDEOBASERET BORGERSERVICE I LANDETS KOMMUNER

Et oplagt område for bedre service og mere effektiv ressourceanvendelse i kommunerne er indførelse af borgerservice via videoskærme. Det er en besparende digital løsning, som må forventes at øge serviceniveauet, og som tilmed giver borgerne nemmere adgang til kommunens tjenester, navnlig hvis kontakten til det offentlige kan ske eksempelvis fra hjemmet eller fra arbejdspladsen.

Kun de færreste kommuner gør i dag brug af mulighederne. En væsentlig udfordring for kommunerne er, at indførelse af borgerservice via videoskærme kræver store initiale investeringer, også selv om der er klare gevinster at hente på lidt længere sigt.

Guldborgsund Kommune på Sydsjælland har som den første kommune indført videobaseret borgerservice. Etablering af hver digital borgerservice enhed har her kostet ca. 1 mio. kr. Guldborgsund Kommune forventer som følge af digital borgerservice at kunne gennemføre betydelige administrative besparelser. I de 97 andre danske kommuner er der samlet cirka 340 borgerservicecentre, hvor der også er administrative effektiviseringsgevinster at hente for kommunen, samtidig med at borgerne får øget fleksibilitet i deres kontakt med det offentlige.

Dansk Energi foreslår, at regeringen i samarbejde med KL senest den 1. juni 2011 udarbejder en samlet vurdering af – og en detaljeret køreplan for – udbredelse af videobaseret kommunikation i de kommunale borgerservicecentre. Målet bør være at etablere videobaseret borgerservice i alle kommuner inden udgangen af 2013.

C // ÆNDRING AF SYGEHUSENES BUDGETSTRUKTUR TIL FREMME AF TELEMEDICINSKE LØSNINGER

Ifølge Regionerne lever mindst én million danskere med en kronisk sygdom. Kroniske patienter udgør hver anden konsultation i almen praksis og står for 80 % af alle sundhedsudgifter samt sengedage på de danske hospitaler.

Hvis blot en del af kronikerne bliver tilset i eget hjem med visuel tovejs-kommunikation via tv'et over en bredbåndsforbindelse, vil samfundet kunne høste store økonomiske gevinster. Teknologisk institut har i en undersøgelse fra september 2009 påvist, at de direkte gevinster ved indførelse af telemedicin på sygehusene vil beløbe sig til 80 mio. kr. om året. Hvis telemedicin udbredes til praktiserende læger og anvendes til hjemmemonitorering, er det årlige besparelsespotentiale 400 mio. kr.

En væsentlig barriere for at indføre telemedicin i dag på sygehusene er den nuværende budgetstruktur. Som reglerne er i dag, afhænger sygehusenes indtjening af antallet og længden af indlæggelser. Indførelse af telemedicin reducerer antallet af indlæggelser, hvilket har økonomiske konsekvenser for sygehusene.

Dansk Energi foreslår, at indenrigs- og sundhedsministeren tager initiativ til at ændre incitamentsstrukturen i sygehusenes budgetregler, så strukturen i højere grad fremmer udbredelsen og brugen af telemedicinske løsninger og behandlinger i eget hjem.

D // LANDSDÆKKENDE UDRULNING AF DIGITAL ÆLDREPLEJE

Digital ældrepleje rummer en række fordele. For mange ældre vil de digitale kommunikationsmuligheder give dem bedre muligheder for øget kontakt med plejepersonale samt forbedrede sociale relationer med familie og venner. For de ansatte forventes det at bidrage til et mindre stresset arbejdsmiljø samt sparet transporttid.

Der er også et stort økonomisk potentiale. Analyser fra Teknologisk Institut har påvist et effektiviseringspotentiale på mere end 200 mio. kr. årligt i form af tidsbesparelser og lavere sygefravær ved indførelse af digitale kommunikationsmidler i ældreplejen.

Ældreområdet bør derfor indgå som et indsatsområde i regeringens digitaliseringsstrategi.

Navnlig bør der sættes fokus på mulighederne for at sikre en bedre og mere tryk ældrepleje ved brug af tv-baseret to-vejs-kommunikation – både hos ældre i eget hjem og hos ældre på plejehjem.

Dansk Energi foreslår, at der udarbejdes en køreplan for udrulning af landsdækkende digital ældrepleje. Køreplanen skal udarbejdes af Videnskabsministeriet og Indenrigs- og Sundhedsministeriet samt Socialministeriet – i samarbejde med KL og Ældresagen – efter evaluering af igangværende pilotforsøg med digital ældrepleje.

- ▶ Kroniske patienter udgør hver anden konsultation i almen praksis og står for 80 % af alle sundhedsudgifter samt sengedage på de danske hospitaler.

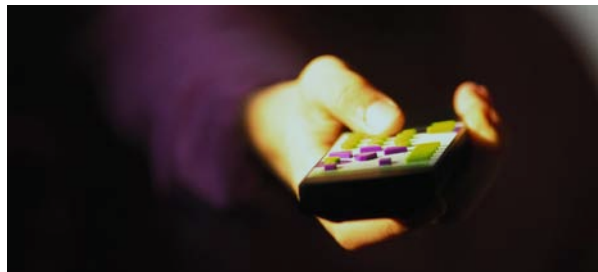
E // ETABLERING AF LANDSDÆKKENDE VIDEOTOLKNING

Samlet set anslås der at forekomme op imod en halv mio. tolkesituationer pr. år i den offentlige sektor i Danmark. Alene i 2008 blev der foretaget 75.000 tolkninger på danske hospitaler og 130.000 tolkninger ude hos praktiserende læger.

Situationen, hvor man i eksempelvis sundhedsvæsenet benytter fremmødte tolke, er langt fra altid omkostningseffektiv og er anledning til et stort ressourcespild i den offentlige sektor, eksempelvis på grund af lang transporttid og manglende fremmøde.

Videotolkning er i gang med at blive udrullet inden for sygehussektoren og på dele af det sociale område, men fordelene ved videotolke bør udnyttes langt bredere i den offentlige sektor. Det gælder ikke mindst inden for retsvæsenet (de 24 domstole), politiet (omkring 56 politistationer fordelt på 12 politikredse), folkeskolerne (de ca. 1500 danske folkeskoler) og borgerservicecentre (ca. 340), hvor der også er et massivt behov for tolkning. Det er Finansministeriets forventning, at man kan spare ca. 20 minutter på hver tolkning ved brug af videotolkning.

Dansk Energi foreslår, at regeringen senest i 2012 etablerer et system for landsdækkende videotolkning. Selve realiseringen af den landsdækkende videotolkning kan både ske ved at etablere et nationalt videotolkecenter, eller det kan etableres rent virtuelt, hvor tolke hjemmefra kan koble sig på en fælles IT-plattform. Det centrale er at øge antallet af tilgængelige tolke, reducere spildomkostninger og give mere effektive arbejdsgange i den offentlige sektor.

F // FORSLAG OM EN KOMMUNAL VEJLEDNING I GOD BREDBÅNDSKIK

De 98 danske kommuner spiller en central rolle i at fremme udviklingen af Danmark som et højhastighedsamfund.

Alt for mange kommuner mangler viden om de potentielle gevinster ved at have en egentlig bredbåndspolitik i kommunen. Blandt andet derfor anbefalede regeringens Højhastighedskomite, at der bør udarbejdes vejledninger og sikres rådgivning til kommuner om deres konkrete muligheder, som kan stimulere bredbåndsudviklingen og fremme private investeringer i infrastruktur.

Dansk Energi foreslår, at IT- og Telestyrelsen, KL og Indenrigs- og Sundhedsministeriet udarbejder en vejledning til kommunerne, som blandt andet kan indeholde beskrivelse af regler for opsætning af mobilmaster, nedlægning af tomrør, graveadgang m.v. Samtidig skal vejledningen indeholde hjælp til kommunerne, så de selv kan lave deres egne kommunale bredbåndsstrategier, eksempelvis med en tjekliste over, hvad en god kommunal bredbåndsstrategi bør indeholde.

G // FORSLAG OM ETABLERING AF EN HØJHASTIGHEDSFOND

Udvikling og implementering af konkrete digitaliseringstiltag i det offentlige indgår sammen med andre områder i en hård prioritering i den offentlige sektor.

Problemet for kommunerne og regionerne er de store initialomkostninger til etablering af digitaliseringsinitiativer inden for eksempelvis borgerservice og behandling af syge/kronikere i eget hjem. Samtidig ligger gevinsterne typisk lidt længere ude i fremtiden, og investeringer i digitaliseringstiltag risikerer derfor at være blandt de investeringer, der først nedprioriteres - ikke mindst i en situation med økonomisk knaphed.

Derfor er der behov for, at der afsættes øremærkede midler til udvikling og implementering af konkrete digitaliseringstiltag i den offentlige sektor. Regeringens fond for Anvendt Borger-nær Teknologi (ABT-fonden) er et godt eksempel herpå.

ABT-fonden giver imidlertid kun støtte til arbejdskraftbe-sparende teknologi. Der mangler med andre ord en fond, der sætter fokus på udviklingen og implementering af indhold og tjenester, som drager nytte af højhastigheds-forbindelser, således at det offentlige kan fungere som lokomotiv for udviklingen. Til dette formål er der brug for en øremærket Højhastighedsfond, som kan danne grundlag for vækst og effektiviseringer og samtidig øge efterspørgslen efter digital infrastruktur - i overensstem-melse med regeringens højhastighedsmålsætning om mindst 100 megabit til alle i 2020. Støtte fra fonden skal ske til konkrete projekter og blandt andet sætte fokus på at igangsætte Offentlig-Private Partnerskaber inden for

ALT FOR MANGE KOMMU- NER MANGLER VIDEN OM DE POTENTIELLE GEVINSTER VED AT HAVE EN EGENTLIG BREDBÅNDS- POLITIK I KOMMUNEN.

sundhedsområdet, ældreplejen, undervisningssektoren og den generelle borgerservice.

Fonden bør bestå af minimum 250 millioner kroner, som kan overføres fra regeringens 3 milliarder kroner store ABT-fond. Herudover bør fremtidige indtægter til staten fra frekvensauktioner indgå, således at pengene føres direkte tilbage til fremme af højhastighedssamfundet. Det være sig eksempelvis den ventede auktion i 900 MHz- og 1800 MHz-båndet i slutningen af 2011.

Ved konkrete projekter bør det være en forudsætning for støtte fra fonden, at ansøgeren bidrager med eksempelvis 50 % af projekternes finansiering.

Dansk Energi foreslår, at der etableres en Højhastigheds-fond, der skal understøtte offentlig efterspørgsel efter ind-hold, tjenester og udstyr, som anvender højhastighedsfor-bindelser.

H // AKTIV DANSK POLITIK FOR HJEMTAGELSE AF EU-MIDLER TIL UDVIKLING AF HØJHASTIGHEDSSAMFUNDET

Et centralt punkt i EU-Kommissionens 5-årsplan for skabelsen af en "Digital Dagsorden for Europa" er en styrkelse af finansieringen af højhastighedsbredbånd - i navnlig tyndtbefolkede områder - gennem blandt andet relevante EU-instrumenter.

I dag bruger EU milliarder af Euro til støtte af bredbåndsudviklingen i Europa. Det være sig både igennem eksempelvis Den Europæiske Fond for Regionaludvikling og Den Europæiske Investeringsbank. En stribe EU-lande har allerede søgt og fået tilført EU-midler til projekter med udbredelse af højhastighedsforbindelser. Og der er tale om store beløb. Eksempelvis har British Telecom fået små 500 mio. EU-kroner til at sikre en massiv udrulning af fibernet til borgerne i Cornwall i Storbritannien.

EU-Kommissionen har direkte opfordret medlemsstaterne til fuldt ud at bruge strukturfondene og fondene for udvikling af landdistrikter, der allerede er øremærket til investeringer i højhastighedsinfrastrukturer og tjenester.

Samtidig har Kommissionen opfordret til, at medlemsstaterne laver en klar vejledning om brug af de tilgængelige EU-midler.

Selv om den overordnede udvikling i Danmark på området for højhastighedsforbindelser som udgangspunkt bør ske efter en markedsbaseret tilgang, så er det vigtigt, at dette hovedprincip ikke resulterer i, at danske borgere og lokalsamfund på eksempelvis øerne - og navnlig i udkantsområderne - går glip af tilgængelige og bredbåndsdedikerede EU-midler, som så i stedet går til andre EU-lande.

Fra dansk side har man hidtil fokuseret på at lade markedet styre udviklingen af højhastighedsnet og har ikke

EU-KOMMISSIONEN HAR DIREKTE OPFORDRET MEDLEMS-
STATERNE TIL FULDT UD AT
BRUGE STRUKTURFONDENE
OG FONDENE FOR UDVIKLING
AF LANDDISTRIKTER, DER AL-
LEREDE ER ØREMÆRKET TIL
INVESTERINGER I HØJHASTIG-
HEDSINFRASTRUKTURER OG
TJENESTER.

prioriteret arbejdet med at få europæisk medfinansiering. Mange projekter kræver imidlertid store økonomiske investeringer, som man nationalt har svært ved at få finansieret, og her kan EU-medfinansiering være det afgørende element, som får et projekt til at lykkes.

En kortlægning af Financial Times viser, at Danmark er det EU-land, som får mindst ud af EU's milliardstore strukturregionsfonde.

Dansk Energi foreslår, at Videnskabsministeriet - i samarbejde med andre relevante ministerier - udarbejder den af EU-Kommissionen opfordrede vejledning om brug af de tilgængelige EU-midler. Samtidig bør der oprettes et særligt koordinerende Center for EU-midler på it- og teleområdet, som aktivt bistår eksempelvis offentlige institutioner eller lokalaktører med råd og vejledning til at få hjemtaget dedikerede EU-midler på lige fod med alle andre EU-medlemslande.

2 KONKURRENCEN PÅ BREDBÅNDSMARKEDET SKAL STYRKES

Konkurrencen inden for bredbånd, telefoni og tv-distribution er af afgørende betydning for, at der kan ske teknologisk innovation, at kunderne får valgfrihed, at der udbydes højere bredbåndshastigheder, og at kunderne oplever lavere priser. En sund og velfungerende konkurrence er derfor til glæde for samfundet, erhvervslivet såvel som almindelige forbrugere.

Selv om den infrastrukturbaserede konkurrence siden telereguleringen i 90'erne har været et langsigtet mål for telereguleringen, er infrastrukturkonkurrencen på kabelbaseret bredbånd fortsat meget svag i Danmark – faktisk én af de svageste i hele OECD.

Telepolitikken skal i langt højere grad end i dag fremme reel konkurrence og incitamenterne til langsigtede investeringer i ny og fremtidsikkert infrastruktur.

Infrastrukturbaseret konkurrence er en afgørende forudsætning for realisering af regeringens mål om 100 megabit

bredbånd til alle i 2020, og kan dermed frigøre et større innovations- og digitaliseringspotentiale.

At skabe infrastrukturbaseret konkurrence og realisere målsætningen om 100 megabit til alle indebærer betydelige investeringer i en ny og fremtidsikker infrastruktur.

Skabelsen af højhastighedssamfundet er en langsigtet investering, og som det blandt andet er blevet påpeget af OECD på Christiansborg-høringen "Danmark som højhastighedssamfund" i april 2010, så ligger der her betydelige samfundsøkonomiske gevinster og ventur.

Energiselskaberne arbejder på at løfte opgaven med at lægge en ny og fremtidsikker infrastruktur, som vil sikre fortsat vækst, velfærd og øget konkurrenceevne i Danmark. Det er imidlertid nødvendigt at se nærmere på, hvilke tiltag der bør iværksættes for at fremme overgangen fra første generations bredbånd til næste generations højhastighedsnet.

A // UNDERSØGE KONSEKVENSERNE AF ET PÅLÆG OM FUNKTIONEL SEPARATION

Regeringen har igennem EU aktivt arbejdet for, at funktionel separation blev et krav, som myndigheder kan pålægge i medfør af lovgivningen. Dette er lykkedes.

Den kommende telelov, der træder i kraft senest maj 2011, giver således IT- og Telestyrelsen mulighed for at pålægge en udbyder med stærk markedsposition funktionel separation.

Det betyder, at et selskab med en stærk markedsposition skal holde aktiviteter vedrørende adgang til infrastruktur funktionelt adskilt fra aktiviteter om udbud af tjenester til slutbrugerne. Formålet er at fremme konkurrencen på markedet.

I forlængelse heraf er det næste naturlige skridt at få undersøgt, hvilke konsekvenser brugen heraf vil have for konkurrencesituationen i Danmark.

Dansk Energi foreslår, at IT- og Telestyrelsen i samarbejde med Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen gennemfører en undersøgelse af, hvilken betydning pålæggelse af forpligtelsen om funktionel separation vil have for de relevante virksomheder og for konkurrencesituationen i Danmark. I undersøgelsen bør erfaringerne med funktionel separation fra andre EU-lande, som Sverige og England indgå.

B // INDLÆGNING AF TOMRØR I ALLE NYOPFØRTE OFFENTLIGE BYGNINGER

Når der i dag påbegyndes opførelse af offentligt nybyggeri, foregår installation af infrastruktur til bredbånd som oftest via direkte kontakt mellem bygherre/entreprenør og bredbåndsudbyder.

I mange tilfælde er der imidlertid kun dialog med en enkelt udbyder, og muligheden for at få en bredere drøftelse med flere udbydere, der kan levere et bedre produkt, forpasses hermed.

På den måde er der et stort uudnyttet potentiale, da omfanget af nybyggeri, herunder til offentlige bygninger, er betydeligt.

Det bør sikres, at alle nyopførte offentlige bygninger forsynes med fremtidssikret infrastruktur. Det kan ske ved at Økonomi- og Erhvervsministeriet – i samarbejde med Erhvervs- og Byggestyrelsen – sikrer inddragelse af alle relevante aktører i opstartsfasen af offentlige byggerier. Herved opnås den bedst mulige udbygning af infrastruktur i alle nyopførte offentlige bygninger (skoler, plejehjem, sygehuse mv.). Udbygningen kunne for eksempel ske som et Offentlig-Privat Partnerskab. Sikring af tomrørsinfrastruktur var en del af Højhastighedskomiteens anbefalinger.

Dansk Energi foreslår, at Erhvervs- og Byggestyrelsen laver klare regler for den proces, som fører til indlægning af bredbånds infrastruktur i nybyggeri.

C // OPHÆV TILSLUTNINGSPLIGT TIL ANTENNEFORENINGER

Mange husstande i Danmark er via en lokalplan, villaservitut mv. pålagt tilslutningspligt til en lokal antenneforening (fælles kabel-tv net). Tilslutningspligten omfatter betaling af antennebidrag til drift og vedligehold af antenneanlæg - uanset om man aftager tjenester eller ej.

Tilslutningspligten til antenneforeninger skaber ulig konkurrence og beskytter de kommercielle leverandører til antenneforeningerne mod konkurrence udefra.

Mange beboelsesområder rundt om i landet er pålagt tilslutningspligt til et antenneanlæg. Alene i Vejle Kommune er der omkring 250 lokalplaner, som indeholder bestemmelser om medlemspligt. Tilslutningspligten udgør dermed en betydelig adgangsbarriere for nye markedsaktører, herunder energiselskaber med fibernet og er i høj grad med til at fastlåse konkurrencen på tv og bredbånd i Danmark. Tilslutningspligten har også den konsekvens, at energiselskaberne - i stor udstrækning - afholder sig fra at udrulle fibernet i lokalområder, hvor tilslutningspligten gælder. Disse lokalområder afskæres fra øget konkurrence, større valgfrihed og nye investeringer i højhastighedsinfrastruktur. Det er med til at bremse regeringens højhastighedsplan om 100 megabit til alle i 2020.

Dansk Energi har siden 2008 talt for en ophævelse af medlemspligt til antenneforeninger.

Dansk Energi foreslår, at en ophævelse af medlemspligten er implementeret ved lov senest ved udgangen af 2011. Løsningen bør gå på, at det fremover bliver en ret, men ikke en pligt, at indgå i antenneforeninger. Det kræver en

ændring af planloven. Løsningen bør omfatte alle typer antennetvang i lokalplaner, villaservitutter og grundejerforeninger. Løsningen skal indeholde en overgangsordning for fællesantenneanlæg med væsentlig gældsætning, så disse anlæg ikke kommer i økonomisk klemme som følge af en generel opsigelse af medlemskab.

TELEPOLITIKKEN SKAL I LANGT HØJERE GRAD END I DAG FREMME REEL KONKURRENCE OG INCITAMENTERNE TIL LANGSIGTEDE INVESTERINGER I NY OG FREMTIDSSIKRET INFRASTRUKTUR.

D // STATENS INDKØB AF MEDARBEJDERBREDBÅND SKAL FREMME HØJHASTIGHED OG KONKURRENCE

Staten gennemførte i 2009 den største enkeltordre på bredbåndsforbindelser, som omfatter alle statsansattes 20.000 hjemmearbejdspladser. Dette er sket uden fokus på at fremme konkurrencen på bredbåndsmarkedet og udviklingen af højhastighedssamfundet, og det cementerer dermed den stærke udbyders i forvejen unikke position.

Ved statens fremtidige indkøb af medarbejderbredbånd, bør der være tale om en teknologineutral udbudsmodel, hvor flere leverandører og teknologier udvælges. Dette vil styrke den infrastrukturbaserede konkurrence ved at stimulere til investeringer i ny infrastruktur samt understøtte regeringens mål om at give alle adgang til 100 megabit bredbånd i 2020.

Forud for fremtidige udbud af statslige indkøb af medarbejderbredbånd bør der derfor foretages en konsekvensanalyse af de teknologiske og konkurrencemæssige aspekter ved indkøbet, og indkøbspolitikken bør tilrettelægges herefter.

Dansk Energi foreslår en udbudsmodel, hvor der indgås samarbejdsaftaler med flere konkurrerende leverandører baseret på flere teknologier. Samarbejdsaftalerne kan med fordel baseres på førortaltte konsekvensanalyse.

E // LIGE GRAVEADGANG MELLEMLAND OG BY

Af Højhastighedskomiteens rapport fremgår det, at nedgravning af bredbåndsinfrastruktur nogle steder i landområder bliver besværet af, at kommuner ikke har vejmyndighed over private fællesveje i landzoner, hvilket er tilfældet i byerne.

Nedgravning af højhastighedsinfrastruktur på private fællesveje i landzoner kræver individuel accept fra lodsejerne, hvilket kan forsinke processen og være ressourcekrævende.

Udbydere, som etablerer kabelbaseret højhastighedsnet på private fællesveje i landområder, oplever, at grundejere nægter at give accept til, at der nedgraves kabler eller forlanger erstatning, uagtet at der ikke graves i afgrøder. Det kan betyde, at husstande og erhverv i yderområder afskæres adgang til højhastighedsinfrastruktur. Det har negativ indvirkning på bosætning og erhvervsmuligheder i landområder.

Dansk Energi foreslår, at kommunernes vejmyndighed udstrækkes til også at omfatte de private fællesveje i landområder, så nedgravning af kabelbaseret højhastighedsnet (fx fibernet) i landområder ikke bremses af forskellige grundejeres betalingskrav eller direkte afslag. Hermed sikres bedre graveadgang i landområder, og regeringens højhastighedsmålsætning om mindst 100 megabit til alle i 2020 fremmes.

F // BREDBÅND SKAL SIKRE ØGET VÆKST OG INNOVATION I UDKANTSOMRÅDER

Alle er enige om, at adgang til højhastighedsinfrastruktur har væsentlig indflydelse på bosætning og erhvervsmuligheder - overalt i Danmark. Det er derfor vigtigt, at kommuner sikres bedre mulighed for at støtte etablering af bredbåndsinfrastruktur.

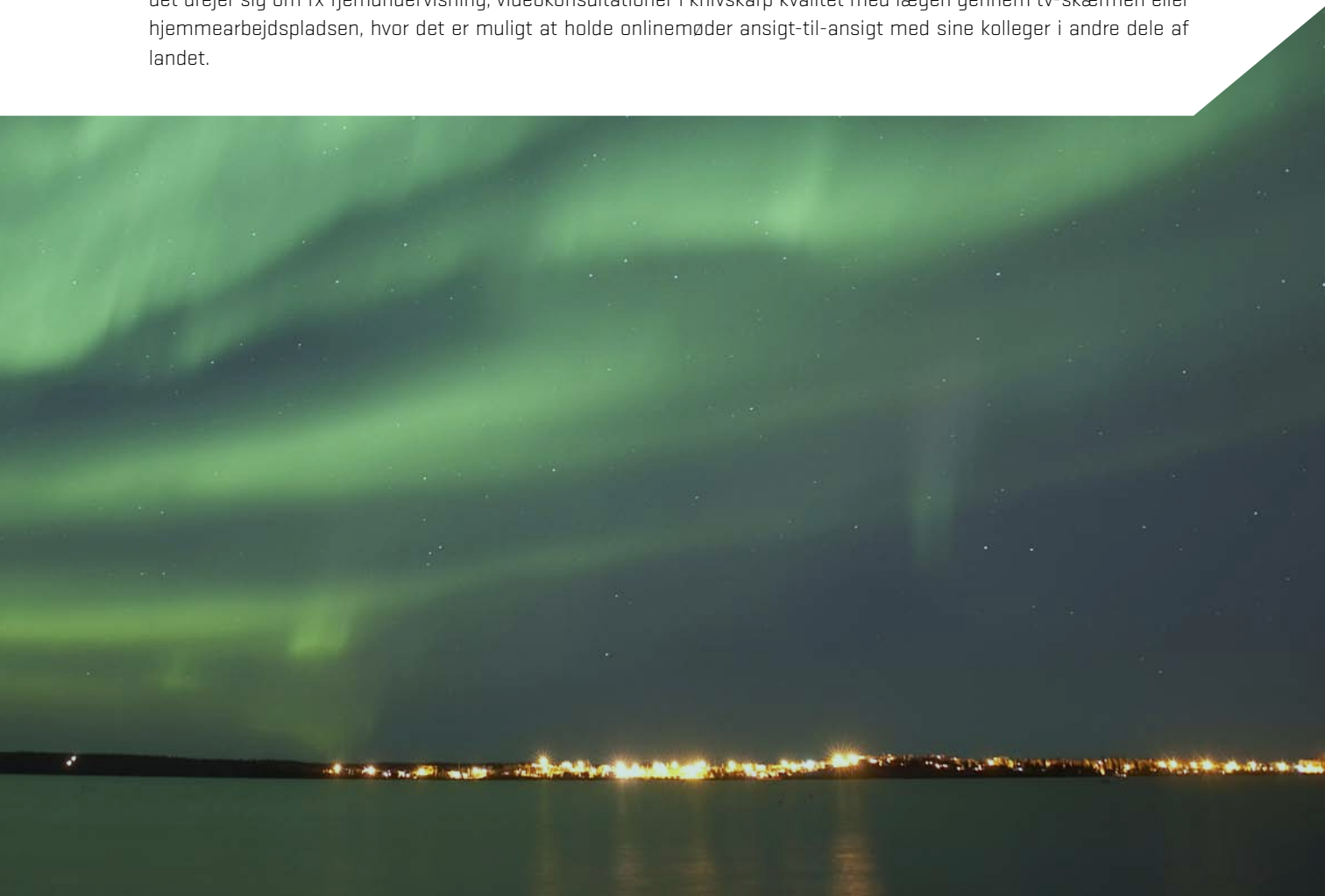
Højhastighedskomiteen har anbefalet, at der bør sikres mulighed for, at kommuner i helt konkrete tilfælde, fx i tyndt befolkede områder og småøer, kan støtte etablering af bredbåndsinfrastruktur.

Tilsvarende har EU-kommissionen anbefalet en offentlig involvering i underforsynede områder for at forebygge en digital højhastighedskløft mellem by og land. EU-Kommissionen har en række dedikerede midler/fonde, som kan anvendes til dette formål.

Dansk Energi foreslår, at kommuner i udkantsområder med ringe bredbåndsdækning sikres bedre muligheder for at indgå i opbygning af digital højhastighedsinfrastruktur, som kan stimulere bosætning og erhvervsmuligheder og dermed sikre øget vækst og innovation. En vejledning i, hvorledes EU-midler kan søges, kan samtidig være et effektivt værktøj i kommunerne.

I DAG BRUGER EU MILLIAR-
DER AF EURO TIL STØTTE AF
BREDBÅNDSUDVIKLINGEN
I EUROPA. DET VÆRE SIG
BÅDE IGENNEM EKSEMPEL-
VIS DEN EUROPÆISKE FOND
FOR REGIONALUDVIKLING OG
DEN EUROPÆISKE INVESTE-
RINGSBANK.

- ▶ For udkantsområderne i Danmark er den digitale infrastruktur af afgørende betydning for både tiltrækning og fastholdelse af erhvervsvirksomheder og for borgernes fremtidige deltagelse i et stigende digitaliseret samfund. Hvad enten det drejer sig om fx fjernundervisning, videokonsultationer i knivskarp kvalitet med lægen gennem tv-skærmen eller hjemmearbejdspladsen, hvor det er muligt at holde onlinemøder ansigt-til-ansigt med sine kolleger i andre dele af landet.

3 FORBRUGERTILLIDEN OG -GENNEMSIGTIGHEDEN PÅ TELEOMRÅDET SKAL FORBEDRES

Forbrugernes tillid til telebranchen er vigtig. Tillid er forudsætningen for, at forbrugerne tager de nye digitale muligheder til sig. Alternativet er, at forbrugerne føler sig frustrerede, når det teleprodukt, de køber, er forskelligt fra, hvad de havde forventet. Dette kan bremse udviklingen og optaget af de innovative tjenester, som kræver højere hastigheder.

Det er derfor vigtigt, at produkterne på markedet lever op til forbrugernes forventninger.

Imidlertid har telebranchens placering i Forbrugerstyrelsens ForbrugerForholdsIndeks de seneste 5 år ligget i bunden, navnlig når det gælder gennemsigtighed på bredbåndsmarkedet. 2010 var desværre ingen undtagelse.

Gennemsigtigheden er vigtig for, at forbrugerne let kan sammenligne forholdet mellem pris og kvalitet, og samtidig har gennemsigtigheden en afsmittende effekt på konkurrencen på telemarkedet.

Når kvalitet bliver lettere at gennemskue for forbrugerne bliver kvalitet til et konkurrenceparameter. Dette fremmer udviklingen.

Et godt eksempel er energimærkning af køleskabe i klasserne A, B, C mv., hvor de mindst strømslugende apparater kan opnå en A-klassificering. Siden indførelsen af energimærkningsordningen er det svært i dag at finde køleskabe i annoncerne eller på køleskabene i forretningen, som ikke er A-mærket.

A // NATIONAL UNDERSØGELSE AF BREDBÅNDSKVALITETEN I DANMARK

I Storbritannien har den britiske telemyndighed, Ofcom, iværksat en systematisk undersøgelse af de britiske forbrugeres bredbåndskvalitet. Undersøgelsen har været med til at sætte fokus på det stigende problem med forskelle mellem markedsførte bredbåndshastigheder og de hastigheder, som forbrugerne reelt modtager i hjemmet. Problemet er særligt udtalt ved det gamle kobbernet, hvor den tilgængelige hastighed for forbrugerne falder markant i takt med afstanden til nærmeste central.

Undersøgelser, som analysebureauet Wilke har foretaget for Dansk Energi, viser, at kun 20 % af danskerne mener, at bredbåndslieferandørerne er gode til at forklare, at den reelle bredbåndshastighed kan være lavere end den annoncerede hastighed, og 91 % af danskerne forventer at få den bredbåndshastighed, som leverandøren har annonceret. Samtidig viser undersøgelsen, at godt halvdelen af de danskere, der måler deres hastigheder, får en anden hastighed end den markedsførte.

Problemer med bredbåndskvaliteten er imidlertid ikke begrænset til Storbritannien, men er også et stort problem i Danmark. Som det følger af det britiske eksempel, er det en opgave for den offentlige telemyndighed at sætte fokus på bredbåndskvaliteten og komme med forslag til, hvorledes problemet kan og bør tackles.

Dansk Energi foreslår, at IT- og Telestyrelsen, i samarbejde med Center for NetværksPlanlægning på Aalborg Universitet, iværksætter en landsdækkende undersøgelse af bredbåndskvaliteten i Danmark. Erfaringerne fra Storbritannien kan med fordel bruges som inspiration.

B // INDFØRELSE AF EN VAREDEKLARATION PÅ BREDBÅNDSHASTIGHEDER

Flere undersøgelser har påvist, at forbrugerne har svært ved at gennemskue markedsføringen af bredbåndshastigheder. I forlængelse heraf oplever en masse forbrugere, at de bredbåndshastigheder, som loves i reklamerne, efterfølgende ikke svarer til virkeligheden, da udbydere ikke kan garantere en bestemt hastighed.

Bredbåndsudbydere skal i deres annoncering forpligtes til at give klar og synlig information om de reelle hastigheder på bredbånd.

En varedeklaration på bredbåndshastigheder kan sikre forbrugerne bedre mulighed for at sammenligne bredbåndstilbud og navnlig kvaliteten på tværs af udbydere.

Samtidig vil en varedeklaration på bredbåndshastigheder - hvor forbrugerne nemmere kan gennemskue hastighedsbegrænsningerne - tilskynde udbydere til at tilbyde kunderne en bedre bredbåndskvalitet. Danmark har her muligheden for, med en varedeklaration på bredbåndshastigheder, at gå forrest og sætte en europæisk standard på området til gavn for forbrugerne og konkurrencen på bredbåndsmarkedet.

Dansk Energi foreslår, at den 1. april 2011 sættes som deadline for en fælles brancheløsning på en varedeklaration på bredbånd. Hvis ikke telebranchen samlet har fundet en løsning til den tid, bør videnskabsministeren sammen med økonomi- og erhvervsministeren fremlægge et lovforslag til en varedeklaration på bredbånd, som pålægger markedsføring af reelle hastigheder på bredbånd.

C // OPRETTELSE AF EN TELEBRUGERKOMITE

Telebranchens image skal forbedres, men der mangler endnu at blive foretaget undersøgelser af, hvad der egentlig skal til for at få forbedret tilliden fra forbrugerne og fremmet gennemsigtigheden. Dertil er der brug for gode forslag og ideer fra forbrugerne.

Det kan ske gennem et tværgående samarbejde mellem telebranchen, Forbrugerrådet, eksperter fra universitetsverdenen og med IT- og Telestyrelsen samt Konkurrence- og Forbrugerstyrelsen for bordenden. Eksempelvis i en til formålet nedsat Telebrugerkomite.

Komiteen skulle have til formål, i løbet af 2011 at iværksætte relevante undersøgelser af de forbrugermæssige udfordringer på teleområdet og komme med et initiativkatalog til, hvordan forbrugertilliden og gennemsigtigheden på telemarkedet kan forbedres. Til formålet bør der i undersøgelserne indgå fokusgrupper med udvalgte forbrugere.

Dansk Energi foreslår, at regeringen tager initiativ til at oprette en Telebrugerkomite.

D // RELANCERING AF STATENS TELEPRISGUIDE

Det offentlige spiller en væsentlig rolle i forhold til at stille værktøjer til rådighed for borgerne, som uafhængigt af særinteresser præsenterer og formidler information om priser og produkter i telemarkedet på et objektivt grundlag.

Det har været foreslået, at den offentlige teleprisguide nedlægges og erstattes af private guides i stedet.

Hvis det alene er private teleguider, der skal sikre gennemsigtigheden på markedet, risikerer forbrugerne at blive eksponeret for sponsoreret anprisning af bestemte teleprodukter. Der er derfor fortsat brug for en offentlig teleprisguide, så forbrugerne kan kontrollere, om de alternative guider er retvisende.

Dansk Energi foreslår, at den nuværende teleprisguide bliver en del af en bredere funderet offentlig teleportal, hvor der indgår relevante oplysninger om produkttilgængelighed, produktkvalitet, herunder oplysninger om forskelle i markedsførte og effektive bredbåndshastigheder, bindingsperioder, nye regler om nummerportering, klagemuligheder m.v.

HISTORIE

I 2009 fremlagde Dansk Energi og energiselskaberne en vision for skabelsen af Danmark som højhastighedssamfund: Vision 2015: 100 megabit til alle. Målet var at sikre ambitiøse politiske målsætninger for de kommende år, så borgere, virksomheder og den offentlige sektor kan få det fulde udbytte af den digitale udvikling.

Inspireret af energiselskabernes vision, offentliggjorde regeringen i 2010 så sin bredbåndsmålsætning om 100 megabit til alle i 2020.

Udrulningen af fremtidssikre højhastighedsnet i Danmark skal fremmes, hvor det offentlige går forrest som efterspørger og bruger af digitale løsninger, der udnytter de hurtige forbindelser. Herudover skal aktørernes incitament til at foretage private investeringer fremmes.

Dansk Energi ■ Rosenørns Allé 9 ■ 1970 Frederiksberg C
Tlf. 35 300 400 ■ de@danskenergi.dk
www.danskenergi.dk